

Asia: VN/37863/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain, sairausvakuutuslain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sinänsä on kannatettavaa, että pirstaleista sosiaaliturvajärjestelmää pyritään yhtenäistämään ja päällekkäisyyksiä poistamaan. Esityksessä kuitenkin huolestuttaa tiettyjen asiakasryhmien tilanne. Näitä ovat 15–17-vuotiaat nuoret, joilla on erityisen tuen tarvetta ja joiden kuntoutukseen tarvitaan panostusta, joutuisivat uudistuksen myötä aiempaa heikompaan asemaan. Ylipäätään ikärajan nosto 18 ikävuoteen kansaneläkkeen, takuueläkkeen, sairauspäivärahan ja kuntoutusrahan osalta tarkoittaa, että 16–17-vuotiaat menettäisivät pääsyn näihin etuuksiin, vaikka heidän toimintakykynsä, terveytensä tai taloudellinen tilanteensa sitä edellyttäisi.

Kuntoutusrahan poistaminen työpajatoiminnassa olevilta nuorilta on huono signaali nuorille, jotka kuitenkin ovat työssä ja aktiivitoiminnan parissa. Ammatillisen kuntoutuksen heikennykset voivat osaltaan aiheuttaa syrjäytymiskierrettä niiden nuorten parissa, jotka jo lähtökohtaisesti ovat haavoittuvassa asemassa toimintakykynsä osalta. Osa näistä nuorista joutuisi mahdollisesti hakemaan toimeentulotukea, jonka ehtoja on kiristetty. Toimeentulotuen ehtojen kiristämistä puolestaan on perusteltu juuri sillä, että toimeentulotuki on viimesijainen etuus.

Harkinnanvarainen kuntoutus on tärkeää turvata erityisesti neurokirjon nuorten osalta, mikäli muutos koskee Oma väylä -kuntoutusta. Se on merkittävässä roolissa usean nuoren kuntoutumisen polulla siten, että sillä voidaan tukea esimerkiksi opintojen sujumista tai oman alan löytämistä. Monet nuoret tarvitsevat nimenomaan räätälöityä kuntoutusta, jossa huomioidaan sekä ikävaihe että neurokirjon piirteet. Nuorten kuntoutusten suunnittelussa on tärkeää selkeyttää perusteita, joilla kuntoutusta myönnetään ja toisaalta huomioida nuoren erityispiirteet vaikkapa neuromoninaisuuden tai mielenterveyden haasteiden suhteen.

Helsingin kaupunki korostaa, että on olemassa paljon koulutuksen ja työn ulkopuolella olevia alaikäisiä nuoria, joilla ei ole realistisia mahdollisuuksia opiskella ainakaan täysipäiväisesti. Tämä on pidettävä mielessä, mikäli nuorten kuntoutusrahan poistetaan. Alaikäisten kohdalla esimerkiksi työpajalle osallistuminen on tällä hetkellä vaikeaa, sillä he eivät saa mitään etuutta työpajalle tai työkokeiluun osallistumisen ajalta. Käytännössä aina näihin osallistuminen vaatii kuitenkin nuorelta

taloudellisia resursseja, joita kaikilla perheillä ei ole nuorille antaa. Tämä herättää huolta erityisesti ottaen huomioon toimeentulotukeen jo tehdyt leikkaukset ja sitä kautta lapsiperheköyhyyden lisääntymisen.

Kuntoutuslakiin ehdotetut muutokset

-

Asiavirheen korjaamista koskevien säännösten muuttaminen sekä sairausvakuutuslakiin ehdotetut uudet säännökset

-

Työttömyysetuuden sovittelua koskevan säännöksen muuttaminen

-

Ihatsu Jan
Helsingin kaupunki - Kaupunginhallitus